

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E. s.r.o.**, H., zastúpenej JUDr. M. H., advokátom v K. proti žalovaným **1/ L. K.**, bývajúcemu v K., **2/ M. K.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. M. J., advokátom v K., **3/ L. K.**, bývajúcemu v K., **4/ Z. H.**, bývajúcemu v K., **5/ L. K.**, bývajúcemu v K., o **260 841,20 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 31 Cb 744/01, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 4. apríla 2006 sp.zn. 6 Co 389/2005, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalovanej 2/ **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I rozsudkom z 30. júna 2005 č.k. 31 Cb 744/01-96 zaviazal žalovaných zaplatiť žalobkyňi 260 841,20 Sk s 15,25 % úrokom ročne od 17. marca 2001 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania na (bližšie nešpecifikovaný) účet jej právneho zástupcu JUDr. M. H. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, pričom žalovaní 1/ a 2/ sú povinní plniť solidárne.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 4/ Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 4. apríla 2006 sp.zn. 6 Co 389/2005 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, t.j. vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 1/, 2/ a 4/ a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania potvrdil. Žalovaným 1/, 2/ a 4/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi trovy odvolacieho konania v sume

23 428 Sk k rukám jej právneho zástupcu JUDr. M. H. do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 2/. Navrhla dovolaciemu súdu konanie zastaviť podľa § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 3 O.s.p., alternatívne navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že konanie bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 písm.b/ a f/ O.s.p. K dovolaciemu dôvodu podľa § 237 písm.b/ O.s.p. poukázala na prekážku konania, ktorou je to, že účastníkom konania bol niekto, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania. Žalobou z 2. mája 2001 podala M., O., teda non – subjekt. Uvedený odštepny závod, či mestská pobočka nemá procesnú spôsobilosť. Ide o taký nedostatok konania, ktorý nemožno zhojiť ani zmenou, ani zámenou účastníkov, ani ďalšími procesnými úkonmi a ani úkonmi hmotného práva. Vytkla, že prvostupňový súd sa s touto námietkou nevysporiadal dôsledne a odvolací súd sa plne stotožnil so závermi prvostupňového súdu ohľadne namietanej prekážky konania. Okrem toho namietala, že postupom odvolacieho súdu sa jej odňala možnosť konať pred súdom. Poukázala na skutočnosť, že žalovaný 1/ listom z 29. júna 2005 oznámil prvostupňovému súdu, že zadal znalcovi vypracovanie znaleckého posudku za účelom objasnenia skutočnej výšky istiny. Takto riadne označený dôkaz však súd prvého stupňa nepovažoval za potrebné vykonať a ukončil dokazovanie. Tým nedošlo k úplnému zisteniu skutočného stavu veci, preto výška istiny je naďalej nejasná a v tomto smere nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie ani odvolací súd. Aj keď je v autonómnej právomoci súdu rozhodnúť, ktoré dôkazy vykoná a ako ich voľne zhodnotí, rozhodnutie súdu nemôže byť celkom zjavne svojvoľné a zložené na neúplne zistenom stave veci. V danom prípade je výška istiny zistená len z dôkazov, ktoré produkoval žalobca a žiaden zo žalovaných sa nemohol k týmto dôkazom kvalifikovane vyjadriť, pretože tieto dôkazy sú interným produktom žalobcu. Takáto svojvôľa pri dokazovaní potom opodstatňuje dovolací dôvod podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyňa navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil) je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovanej 2/ z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/, pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm.b/ a f/ O.s.p., na ktoré poukazovala dovolateľka. Žalovaná 2/ tvrdí, že účastníkom konania bol niekto, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, keď žalobu podala M., O., ako aj, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď tak súd prvého stupňa ako aj odvolací súd svojvoľne nepovažovali za potrebné doplniť dokazovanie o žalovaným 1/ riadne označený dôkaz na objasnenie výšky žalovanej istiny.

Podmienkou toho, aby niekto mohol byť účastníkom občianskeho súdneho konania je, že musí byť sa to spôsobilý. Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom

konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak ten, komu ju zákon priznáva. Vo všetkých občianskoprávných konaniach majú spôsobilosť byť účastníkom konania tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva, teda všeobecnú hmotnoprávnu subjektivitu. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, na ktorý musí súd prihliadať v každom štádiu konania a má za následok zastavenie konania (§ 103 a § 104 ods. 1 O.s.p.). Odštepny závod ani iná organizačná zložka podniku nemá spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania. Preto (vychádzajúc z vyššie uvedeného), pre nedostatok procesnej podmienky spočívajúcej v nedostatku spôsobilosti byť účastníkom konania súd zastaví konanie vtedy, ak je nepochybné, že za účastníka konania bol označený len odštepny závod. Rovnako to platí aj v prípade, keď právnická osoba má inú organizačnú zložku, ktorá sa podľa zákona povinne zapisuje do príslušného obchodného registra. Ale ak je v žalobe pri označení účastníka okrem úplného obchodného názvu podniku uvedená aj organizačná zložka, ktorej sa spor týka, nie je to dôvod na zastavenie konania. V prejednávanej veci je v žalobe ako (pôvodná) žalobkyňa označená S. a.s., S., IČO : X., O., a.s. M.. Takto označená žalobkyňa (aj s uvedením organizačnej zložky, ktorej sa spor týka) má spôsobilosť byť účastníkom konania. Preto názor dovolateľky, že účastníkom konania bol niekto, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, je mylný.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Zo spisu nevyplýva, že by odvolací súd v prejednávanej veci v prípade žalovanej 2/ nerešpektoval niektoré z týchto práv. Vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené tvrdenia žalovanej 2/, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. nemožno považovať za odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení. Preto ak aj odvolací súd (a pred ním súd prvého stupňa)

nevykonan dôkaz navrhovaný žalovaným 1/, neodňal tým dovolateľke možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietaných väd konania v zmysle § 237 písm.b/ a f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p., pretože trovy žalobkyne vzniknuté v súvislosti s jej vyjadrením k dovolaniu nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za potrebné na účelné bránenie práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. mája 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :